PADOMES IETEIKUMS

(2011. gada 12 jūlijs)

par Austrijas 2011. gada valsts reformu programmu, un ar ko sniedz Padomes atzinumu par atjaunināto Austrijas stabilitātes programmu 2011.–2014. gadam

(2011/C 210/03)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu [1] un jo īpaši tās 5. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

pēc apspriešanās ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam uzsākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – "Eiropa 2020" –, kurai par pamatu ņemta ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārīkojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm [2], kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Komisija 2011. gada 12. janvārī pieņēma pirmo Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot jaunu ekonomiskās pārvaldības ciklu ES un pirmo Eiropas *ex-ante* un integrētas politikas koordinēšanas pusgadu, kas balstās uz stratēģiju "Eiropa 2020".

(4) Eiropadome 2011. gada 25. martā apstiprināja fiskālās konsolidācijas un strukturālu reformu prioritātes saskaņā ar Padomes 2011. gada 15. februāra un 7. marta secinājumiem un atbilstīgi Komisijas Gada izaugsmes pētījumam. Tā uzsvēra, ka prioritāte jāpiešķir stabilam budžetam un fiskālās stabilitātes atjaunošanai, bezdarba samazināšanai ar darbaspēka tirgus reformu palīdzību un jauniem centieniem stiprināt izaugsmi. Tā aicināja dalībvalstis šīs prioritātes izvērst konkrētos pasākumos, ko paredzēts iekļaut to stabilitātes vai konverģences programmās un valsts reformu programmās.

(5) Eiropadome 2011. gada 25. martā aicināja dalībvalstis, kuras piedalās paktā "Euro plus", savlaicīgi nākt klajā ar savām saistībām, lai tās iekļautu attiecīgo valstu stabilitātes vai konverģences programmās un valstu reformu programmās.

(6) Austrija 2011. gada 27. aprīlī iesniedza savu stabilitātes programmas atjauninājumu laikposmam no 2011. gada līdz 2014. gadam un 2011. gada 2. maijā – 2011. gada valsts reformu programmu. Abas programmas ir izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

(7) Sākoties krīzei, Austrijas ekonomika atradās uz stabila pamata, jo pirmskrīzes periodā tā nebija saskārusies ar jebkādu nopietnu nelīdzsvarotību vai kropļojumiem. Neraugoties uz to, finanšu un ekonomikas krīze iegrūdusi Austrijas ekonomiku visdziļākajā lejupslīdē, kāda nebija piedzīvota jau vairākas desmitgades. Kopumā reālais IKP 2009. gadā samazinājās gandrīz par 4 %. Krīzes rezultātā nodarbinātības līmenis 2009. gadā kritās par aptuveni 1 %, paceļot bezdarba rādītāju līdz 4,8 % (salīdzinājumā ar 3,8 % iepriekšējā gadā). Krīze apturēja iepriekš nepārtraukto tekošā konta pārpalikuma pieaugumu. Ekonomikas un finanšu krīzes radītais slogs uzgūla valsts finansēm. Pieņemto ekonomikas stimulēšanas pasākumu un automātisko stabilizatoru pilnvērtīgas darbības rezultātā vispārējās valdības budžeta deficīts 2009. un 2010. gadā sasniedza attiecīgi 4,1 % un 4,6 %. Valsts parāds 2009. un 2010. gadā palielinājās attiecīgi līdz 69,6 % un 72,3 % no IKP. Tā kā lielākā daļa stimulēšanas pasākumu bija pastāvīgi, fiskālā konsolidācija kļuva nepieciešama, tiklīdz uzlabojās ekonomikas apstākļi. Konsolidācijas pasākumu kopumu gandrīz 1 % apmērā no IKP pieņēma 2011. gada budžeta likumā. Kopš 2009. gada trešā ceturkšņa ekonomika stabili atkopjas no krīzes, un šo procesu veicina ārvalstu pieprasījuma palielinājums un jo īpaši aktīvāka ekonomikas darbība Vācijā. Kopumā reālā IKP pieaugums 2010. gadā sasniedza 2 %.

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

[2] Saglabātas 2011. gadam ar Padomes Lēmumu 2011/308/ES (2011. gada 19. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (OV L 138, 26.5.2011., 56. lpp.).

(8) Pamatojoties uz atjauninātās stabilitātes programmas izvērtējumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 1. punktu, Padome uzskata, ka budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams un pārāk labvēlīgs, tuvojoties stabilitātes programmas laikposma nobeigumam. Vidēja termiņa budžeta stratēģijas galvenais mērķis, kas izklāstīts stabilitātes programmas jaunākajā atjauninājumā, ir pakāpeniski samazināt valsts budžeta deficītu no 4,6 % no IKP 2010. gadā līdz 2,4 % no IKP 2014. gadā un to galvenokārt panākt, ierobežojot izdevumus. Šo mērķu īstenošanu apdraud daži galvenokārt negatīvi riski, kas saistīti ar nekonkretizētiem pasākumiem konsolidācijas procesa atbalstam vietējā mērogā un faktu, ka ietaupījumi no dažiem federālā mērogā pieņemtiem pasākumiem, nematerializēsies, piemēram, ieņēmumi no kampaņas cīņai pret nodokļu nemaksāšanu, kuras paredzamā ietekme šķiet lielā mērā spekulatīva. No otras puses, pozitīvs riska faktors ir daudzgadu izdevumu satvars, ko federālās valdības vajadzībām ieviesa 2009. gadā un kas, šķiet, ir veicinājis budžeta procesa prognozējamību vidējā termiņā, lai gan tikai federālā mērogā. Stabilitātes programmā paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP pieaugs no 72,3 % 2010. gadā līdz 75,5 % 2013. gadā un pēc tam samazināsies līdz 75,1 % 2014. gadā. Tomēr šo prognozi apdraud daži riski, kas saistīti ar ārpus valdības sektora klasificētu valstij piederošu uzņēmumu pieaugošo parādu un iespējamiem turpmākiem apgrūtinājumiem, kas izriet no banku nozares atbalsta pasākumiem. Vienlaikus parāda attiecība tomēr tikpat labi var izrādīties zemāka, jo ir iespējams, ka bankas, kuras saņēma valsts atbalstu krīzes laikā, to atmaksās ātrāk, nekā paredzēts stabilitātes programmā noteiktajā grafikā.

(9) Saskaņā ar stabilitātes programmu gaidāms, ka valsts budžeta deficīts 2013. gadā nokritīsies zem 3 % atsauces vērtības, un tas atbilst Padomes noteiktajam termiņam. Tomēr stabilitātes programmā laikposmam no 2011. līdz 2013. gadam paredzētais gada vidējais fiskālo pasākumu rādītājs 0,35 % no IKP ir krietni zemāks par rādītāju 0,75 % no IKP, ko Austriju aicināja sasniegt Padome.

(10) Lai gan Austrijā ir ieviests izstrādāts valsts stabilitātes pakts, tālāk reformējot fiskālās attiecības starp dažādiem valdības slāņiem, varētu gūt ievērojamus ietaupījumus, atbalstīt fiskālo konsolidāciju un atbrīvot resursus izaugsmi veicinošām investīcijām tādās jomās kā pētniecība un izstrāde, kā arī izglītība. Tiek plaši atzīts, ka pašreizējās attiecības ir sarežģītas: ne tikai ieņēmumus no lielākās daļas iedzīvotāju nodokļu noteiktās proporcijās sadala starp dažādiem teritoriālajiem līmeņiem, bet arī lēmumu pieņemšana daudzās jomās ir sadalīta starp dažādiem varas līmeņiem. Vairākām darbībām, jo īpaši veselības aizsardzības un izglītības nozarē, atbildība par ieņēmumu gūšanu un tērēšanu nav uzticēta vienā valdības līmenī. Ievērojami neefektivitātes piemēri, kas sakņojas šo fiskālo attiecību pašreizējā formā, ir atrodami veselības aprūpes un izglītības nozarē.

(11) Vidējais nodokļu slogs Austrijā ir viens no augstākajiem ES. Salīdzinājumā ar citām ES valstīm darbinieku sociālā nodrošinājuma iemaksas ir ļoti augstas. 2008. gadā pazeminot bezdarba apdrošināšanas iemaksas personām, kas saņem mazu atalgojumu, un 2009. gadā veicot ienākuma nodokļa reformu, izdevās samazināt nodokļu slogu darbaspēkam, tomēr neizdevās aizkavēt nodokļu sloga nelielu palielinājumu salīdzinājumā ar desmitgades sākumu personām, kas saņem mazu un vidēju atalgojumu. Šis nodokļu slogs negatīvi ietekmē nodarbinātību, jo īpaši maz apmaksātu un mazkvalificētu darba ņēmēju vidū.

(12) Vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbinātības līmenis Austrijā, neraugoties uz kraso pieaugumu pēdējā desmitgadē, vēl aizvien ir krietni zemāks par ES vidējo rādītāju. Vēl aizvien plaši tiek izmantotas priekšlaicīgas pensionēšanās shēmas un invaliditātes pensijas. 2010. gadā 72 % no visām jaunajām pensijām tika piešķirtas pirms likumā paredzētā pensionēšanās vecuma sasniegšanas. Cits faktors, kas veicina vecāka gadagājuma darba ņēmēju zemo nodarbinātības līmeni, ir vēl aizvien salīdzinoši zemais likumā paredzētais pensionēšanās vecums sievietēm (60). Ņemot vērā demogrāfiskās tendences Austrijā, ir svarīgi palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un uzlabot regulējumu, kas vecāka gadagājuma darba ņēmējiem dod iespēju ilgāk palikt darba tirgū, lai dotu ieguldījumu valsts finanšu stabilitātes nodrošināšanā un uzlabotu darbaspēka piedāvājumu, kura samazināšanās prognozēta pēc 2020. gada.

(13) Sieviešu nodarbinātības līmenis Austrijā ir samērā augsts, kas ir saistīts ar vienu no augstākajiem daļēja laika nodarbinātības īpatsvariem. Ļoti liels sieviešu īpatsvars ir nodarbinātībā ar mazu atalgojumu. Šo tendenču rezultāts ir no dzimuma atkarīga darba samaksas atšķirība 25,4 % apmērā, un tas ir otrs augstākais rādītājs ES un viens no faktoriem, kas izraisa samērā augstu nabadzības risku sieviešu vidū. Viens no iemesliem, kāpēc sievietes izvēlas daļēja laika darbu, ir sieviešu un vīriešu starpā nevienmērīgi sadalītie bērnu un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpes pienākumi un bērnu aprūpes un ilglaicīgas aprūpes pakalpojumu trūkums.

(14) Austrijas izglītības sistēmu raksturo "agrīna ievirze", jo skolēniem 10 gadu vecumā jāizlemj pa kādu ceļu nākotnē ies viņu izglītība, pie tam iespēja manevrēt šajā izvēlē ir ierobežota, un plaši izplatītas ir mācības pusi skolas dienas. Pastāv iespēja, ka šīs sistēmas rezultātā neaizsargāti jaunieši, jo īpaši no migrantu vides, var gūt

nepilnvērtīgu izglītību. Agrīna izvēle lielā mērā jau iepriekš nosaka turpmākos izglītības ceļus, un vēlākā posmā ir grūtāk sasniegt augstāku izglītības līmeni. Kopīga skola 10 līdz 14 gadus veciem skolēniem palīdzētu uzlabot iespēju vienlīdzīgumu izglītības sistēmā un mazināt pārtrauktas izglītības gadījumus.

(15) Konkurence pakalpojumu nozarē, jo īpaši tīkla pakalpojumu, piemēram, telesakaru, transporta, komunālo pakalpojumu nozarē, kā arī mazumtirdzniecībā un profesionālo pakalpojumu jomā nav pietiekami attīstīta. Ražīguma pieaugums ir bijis gauss, un tirgus struktūra nav veicinājusi pirktspēju un patērētāju pieprasījumu. Konkurences veicināšana, vienkāršojot ienākšanu tirgū, mazinot profesiju normatīvo regulējumu un nodrošinot konkurētspējīgu cenu veidošanu, paplašinātu patērētājiem izvēli un uzlabotu preču un pakalpojumu pieejamību. Austrija ir ievērojami iekavējusi Pakalpojumu direktīvas īstenošanu; novēršot šo kavēšanos, varētu veicināt izaugsmes potenciāla atbrīvošanu. Jo īpaši, vēl nav pieņemts "horizontālais likums" – federālais likums, ar ko īsteno direktīvas pamatprincipus.

(16) Austrija ir uzņēmusies vairākas saistības saskaņā ar paktu "Euro plus". Saistības attiecas uz trim no četrām pakta jomām. Ar fiskālajiem pasākumiem tiek risināta nepieciešamība paaugstināt faktisko pensionēšanās vecumu, kā arī efektīvāk kontrolēt valsts izdevumus dažādos valdības līmeņos. Nodarbinātības jomā galvenā vērība veltīta jauniešu bezdarba apkarošanai un konkurences jomā – investīcijām pētniecības un tehniskās izglītības veicināšanā, kā arī pilnas dienas skolu modeļa izveidei. Paktā iekļautās iniciatīvas atbilst valsts reformu programmai un ir saskaņā ar federālo budžeta pamatlikumu un stabilitātes programmu. Lai gan ar šiem pasākumiem tiek risinātas dažas no galvenajām sociālekonomiskajām problēmām, ar ko valsts saskaras, joprojām saglabājas problēmas, kuras būtu bijis lietderīgi iekļaut saistībās, tostarp fiskālās politikas, izglītības, konkurences un inovācijas jomā. Pakta "Euro plus" saistības ir izvērtētas un ņemtas vērā ieteikumos.

(17) Komisija ir izvērtējusi Austrijas stabilitātes programmu un valsts reformu programmu, un saistības saskaņā ar paktu "Euro plus". Tā ir ņēmusi vērā ne tikai minēto programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Austrijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina ES vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valstu lēmumos sniedzot ES līmeņa norādes. Komisija uzskata, ka, ņemot vērā labvēlīgos ekonomikas apstākļus, jāpaātrina fiskālās konsolidācijas centieni, jo īpaši 2012. gadā, un jāturpina reformēt fiskālās attiecības starp dažādiem valdības līmeņiem. Ja tiktu samazināts nodokļu slogs, uzlaboti izglītības rezultāti un apkarota segmentācija pēc dzimuma, tas nāktu par labu darba tirgus dinamikai, savukārt Austrijas konkurētspēju varētu palielināt, paplašinot konkurenci un veicinot inovāciju.

(18) Ņemot vērā šo novērtējumu un Padomes Ieteikumu (2010. gada 2. jūnijs) saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 7. punktu, Padome ir izskatījusi Austrijas stabilitātes programmas 2011. gada atjauninājumu, un tās atzinums ([1]) ir jo īpaši atspoguļots turpmāk sniegto ieteikumu 1. un 2. punktā,

AR ŠO IESAKA Austrijai laikposmā no 2011. līdz 2012. gadam rīkoties šādi:

1. Izmantojot pašreizējo ekonomikas atlabšanu, paātrināt pārmērīga budžeta deficīta novēršanu, kas ir plānots galvenokārt izdevumu jomā, tādējādi ievirzot lielo valsts parādu samazināšanās gultnē, lai nodrošinātu gada vidējo fiskālo centienu rādītāju 0,75 % no IKP 2012. un 2013. gadā, ievērojot Padomes ieteikumus saskaņā ar *EDP*. Šajā nolūkā pieņemt unn īstenot nepieciešamos pasākumus, tostarp vietējā līmenī. Konkretizēt pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstīgu attīstību vidēja termiņa mērķa sasniegšanai saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu (*SGP*) pēc pārmērīga budžeta deficīta novēršanas.

2. Veikt pasākumus valsts budžeta sistēmas nostiprināšanai, izlīdzinot likumdošanas, administratīvo un finansiālo atbildību dažādos valdības līmeņos, jo īpaši veselības aprūpes jomā.

3. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem un ievērojot valsts praksi, veikt pasākumus, lai pakāpeniski izbeigtu pašreizējo priekšlaicīgas pensionēšanās shēmu personām ar ilgu apdrošināšanas periodu un veikt pasākumus, lai samazinātu pārejas laiku likumā paredzētā pensionēšanās vecuma harmonizēšanai starp vīriešiem un sievietēm. Stingri piemērot nosacījumus, lai invaliditātes pensijas shēmu padarītu grūtāk pieejamu.

4. Veikt pasākumus, lai paplašinātu dalību darba tirgū, tostarp šādus: budžetam neitrālā veidā samazinot faktisko nodokļu un sociālā nodrošinājuma slogu darbaspēkam, jo īpaši personām ar zemiem un vidējiem ieņēmumiem; īstenot valsts

([1]) Paredzēts Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 3. punktā.

rīcības plānu par vienlīdzīgu attieksmi pret sievietēm un vīriešiem darba tirgū, tostarp uzlabojot aprūpes iestāžu un pagarinātās dienas skolu vietu pieejamību, lai palielinātu sieviešu iespējas strādāt pilna laika darbu un darbavietās ar augstāku samaksu; veikt pasākumus, lai uzlabotu izglītības rezultātus un novērstu mācību pārtraukšanu.

5. Veikt turpmākus pasākumus konkurences veicināšanai, jo īpaši pakalpojumu nozarēs, atceļot nepamatotus ierobežojumus dažām profesijām, kā arī paplašinot konkurences iestādes pilnvaras. Paātrināt vēl nepieņemtā "horizontālā likuma" pieņemšanu, īstenojot Pakalpojumu direktīvu.

Briselē, 2011. gada 12. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. VINCENT-ROSTOWSKI